

رنگ شمس
شرکت کامل شمع سه راه امین
حضور ، مغازه نیک پی جنب
بنگاه آذر . تلفن ۵۱۰۹

ایران

■ صفحه ۱۶ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۴۰۴ ■ دوشنبه ۶ مرداد۱۳۹۹ ■ ۶ ذی الحجه ۱۴۴۱ ■ ایران قرن سی و شش

مرگ در تبعید

حکومت، اشغال ایران و تبعید جان باخت. علی ایزدی که یکی از نزدیک‌ترین افراد به رضاشاه در ماه‌های آخر زندگی‌اش است، درباره زمان مرگ او گفته است: «دچار حمله قلبی شدیدی می‌شوند و به زحمت خود را تا نزدیک تختخواب می‌رسانند و در آنجا به سختی زمین می‌خورند به‌طوری که یک دست و صورتشان مجروح می‌شود و از هوش می‌روند.» پیکر رضاشاه پس از مرگ به مصر منتقل و در آنجا مومیایی و در مسجد رفاهی نگهداری شد تا اینکه در اردیبهشت سال ۱۳۲۹ به ایران منتقل و در شهری دفن شد.

مجله اخبار مصور لندن [The Illustrated London News] که از مجلات معروف سیاسی انگلستان است، خبر مرگ اعلیحضرت شاه سابق را به شرح زیر منتشر کرده است: «رضا پهلوی شاه سابق ایران که پس از استعفا از مقام سلطنت از ۱۶ سپتامبر ۱۹۴۱ به جنوب آفریقا رفت و در آنجا زندگی می‌کرد، در ۲۶ جولای فوت کرد. وی در دسامبر سال ۱۹۲۵ بر تخت سلطنت نشست و در آوریل سال ۱۹۲۶ تاجگذاری کرد.»

مجله تهران مصور - جمعه ۵ آبان ۱۳۳۳

پیام ایران به مناسبت آزادی پاریس

به مناسبت آزادی پاریس، از اشغال قوای آلمان، آقای محمد ساعد نخست‌وزیر، تلگراف زیر را به کمیسر امور خارجه دولت فرانسه مخابره نموده‌اند: جناب ماسیکلی کمیسر امور خارجه دولت موقتی فرانسه، به‌مناسبت آزادی پایتخت بزرگ و تاریخی از آن جناب تمنا دارم تبریکات بسیار صمیمانه اینجانب و ملت ایران را قبول فرمایید. آزادی پاریس آغاز یک سلسله فتوحات دیگری است که منجر به آزادی تمام فرانسه که آن همه خدمت را به متفقین نموده است خواهد گردید. مساعی بی‌نظیر و فداکاری که از طرف فرانسه بعمل آمده موجب تحسین تمام ملل بالاخص ملت ایران، دوست و متحد فرانسه گردیده است.

پاسخ تلگراف جناب آقای ساعد نخست‌وزیر ایران، تبریکات صمیمانه‌ای که به‌نام خودتان و به‌نام ملت ایران به مناسبت آزادی پاریس ابراز فرموده بودید کمال تشکر حاصل گردید. بروز این نشانه جدید، علاقه و مودت که بین کشورهای ما موجود است فوق‌العاده اسباب امتنان دولت موقتی جمهوری گردید. از آن جناب تمنا دارم ادعیه شخصی اینجانب و ملت فرانسه را برای ترقی و تعالی ایران و سعادت پادشاه آن قبول فرمایند.

ماسیکلی

روزنامه کوشش - چهارشنبه ۲۲ شهریور ۱۳۳۳

هواپیما سقوط می‌کنند. در نتیجه هواپیمای شکاری متلاشی و هواپیمای مسافری نیز مشتعل می‌شود. مأموران فرودگاه برای خاموش کردن آتش و نجات سرنشینان هر دو هواپیما به محل وقوع حادثه رهسپار می‌شوند ولی متأسفانه اقدامات آنها به نتیجه نرسیده و یازده نفر طعمه آتش واقع می‌شوند.

روزنامه کوشش - دوشنبه ۱۶ مرداد ۱۳۳۳

حفر چاه برای تهیه آب تهران

نظر به کم آبی شدید تهران در ۱۰ نقطه جنوبی شهر با ماشین‌های حفاری چاه زده شده و با تلمبه‌های الکتریکی آب خارج تا نقاط جنوبی شهر را مشروب نمایند. از طرف دولت و مقامات مربوط اقدام و نخستین چاه با ماشین حفاری در میدان اعدام شروع شد. هنگام حفر چاه در ۲۸ متری به سنگ برخوردند ولی با مته‌های مخصوص سنگ را سوراخ کردند و اکنون تا ۴۰ متر پایین رفته‌اند و چاه به عمق ۱۰۰ متر حفر خواهد شد. پیش‌بینی می‌شود حفر این چاه در آسایش اهالی جنوبی شهر بی‌اندازه مؤثر خواهد بود. ماشین حفاری که در میدان اعدام به کار افتاده متعلق به دولت است و چندین سال پیش برای اداره معادن وارد شده بود و اخیراً نیز یک دستگاه ماشین حفاری از آمریکا خریداری شده است که بزودی مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

مجله اطلاعات هفتگی - ۲۷ مرداد ۱۳۳۳

متفقین حادثه آفرینند

تصادم دو هواپیما

روز گذشته ساعت ۹ صبح یک هواپیمای شکاری با یک هواپیمای دو موتوره که قصد فرود به قلعه مرغی را داشتند بین مهرآباد و امامزاده حسن با یکدیگر تصادم نموده در نتیجه هواپیمای شکاری متلاشی و هواپیمای دو موتوره آتش گرفت. هواپیمای شوروی حامل مسافر که بمباداد روز پنجشنبه از بندر پهلوی حرکت نموده صبح و سالم خود را حدود تهران می‌رساند در همان موقع یک هواپیمای شکاری شوروی از فرودگاه قلعه مرغی پرواز نموده و بین مهرآباد و امامزاده حسن در حال اوج گرفتن بوده که با هواپیمای مسافری تصادم نموده و هر دو

تأسیس آموزشگاه تعلیم موتوسیکلت رانی ژاندارمری

ژاندارمری کل کشور تأسیس و شاگردان دوره اول این آموزشگاه پس از فرا گرفتن تعلیمات لازمه و اخذ گواهینامه به واحدها اعزام شده‌اند. دوره دوم این آموزشگاه نیز آغاز شده و افراد مشغول فراگرفتن تعلیمات هستند. در نظر است این آموزشگاه تا موقعی که احتیاجات کلیه نواحی از حیث موتوسیکلت سوار تأمین گردد دایر باشد تا وضع ارتباط بدین وسیله بهبودی کامل یابد. موتوسیکلت‌هایی که مورد استفاده قرار می‌گیرد از کشور آمریکا وارد شده است.

مجله اطلاعات هفتگی - ۲۵ فروردین ۱۳۳۳

استعفای آرتور میلسپو

دکتر آرتور میلسپو رئیس کل دارایی ایران که اختیار امور واردات و صادرات اجناس غیرخواباری و کلیه موادخام و مصنوعات و توزیع کالا به وی در اردیبهشت ۱۳۳۲ واگذار شده بود، با تصمیم دولت مبنی بر لغو اختیارات او، روز ۸ تیر ۱۳۳۳ از مقام خود استعفا داد. میلسپو ده روز پس از استعفا به کار خود بازگشت، اما سرانجام روز ۱۸ دی ۱۳۳۳ از ایران اخراج شد.

روزنامه اطلاعات - شنبه ۳ تیر ۱۳۳۳

امضای پیمان بازرگانی بین ایران و آمریکا

۱۹ فروردین سال ۱۳۳۳ پیمان بازرگانی ایران و آمریکا که در واقع اولین قرارداد رسمی اقتصادی بین دو کشور محسوب می‌شود به امضای احمد قوام نخست‌وزیر ایران رسید. قراردادی سه‌ساله که چند ماه بعد از سفر روزولت رئیس جمهوری آمریکا به ایران در جریان کنفرانس تهران امضا شد اما پیشینه مذاکراتش به سال‌های دهه ۲۰ باز می‌گشت اما فراز و فرودهای روابط دو کشور مانع از امضای آن شده بود. از اوایل قرن، دولت آمریکا که شاهد حضور گسترده شوروی و انگلیس در ایران بود تلاش کرد تا سهمی از سفره اقتصاد ایران بخصوص در حوزه نفت را برای خود کند و تلاش‌هایی از سوی کمپانی‌هایی مانند «استاندارد اویل»، «سی‌پورد»، «استاندارد و کیوم» شروع شد ولی هربار با مخالفت و فشار دولت انگلیس رو به رو شد تا جایی که در سال ۱۳۱۹ لرد کرزن وزیر امور خارجه انگلیس درباره حضور «استاندارد اویل» در ایران به وزیر خارجه کشورمان هشدار داد. در این بین علاوه بر قراردادهای نفتی دو کشور در تلاش بودند تا روابط اقتصادی را گسترش دهند و همین موضوع زمینه مذاکرات در ابتدای دهه ۲۰ شد اما همه چیز بر اثر حادثه‌ای ناگهانی متوقف و روابط دو کشور تیره و تار شد. در آبان ۱۳۱۴ وزیر مختار ایران در آمریکا که عازم میهمانی بود در شهر مریلند از سوی پلیس و به جرم تخلف رانندگی (بدون توجه پلیس به وضعیت دیپلماتیک) دستگیر و بازداشت شد؛ موضوعی که با توهین روزنامه‌های آمریکایی به حکومت ایران ادامه پیدا کرد و در نهایت به قطع روابط ایران و آمریکا و بسته شدن سفارت

ایران و کنسولگری‌های ایران در نیویورک و شیکاگو در سال ۱۳۱۵ ختم شد. البته بعد از سه سال تلاش دیپلماتیک در نهایت در ۲۴ بهمن ۱۳۱۸ (۱۴ فوریه ۱۹۴۰) روابط سیاسی ایران و آمریکا دوباره برقرار شد و وزیر مختار جدید ایران، محمد شایسته استوارنامه خود را به مقامات آمریکا ارائه داد. پس از تعیین محمد شایسته به‌سمت وزیر مختار ایران در آمریکا و در شرایطی که جنگ جهانی دوم شروع شده بود و ایران با مشکلات اقتصادی بخصوص در تأمین مواد غذایی روبه‌رو بود، تمایل برای همکاری بازرگانی و اقتصادی میان ایران و آمریکا افزایش پیدا کرد. وزارت دارایی ایران به وزیر مختار کشورمان محمد شایسته مأموریت ویژه‌ای داد تا زمینه‌های عقد قرارداد با طرف آمریکایی را فراهم و فهرستی از محصولات قابل صادرات و واردات را تعیین نهایی آنها به ایران بفرستد تا زمینه‌های همکاری روشن شود. پس از ارسال فهرست از سوی شایسته و مذاکرات او با طرف‌های آمریکا در ایران چندین جلسه در وزارت امور خارجه و بازرگانی وقت تشکیل و در نهایت طرح اولیه قراردادی تهیه و در اردیبهشت ۱۳۱۹ به تصویب دولت رسید و به آمریکایی‌ها ارائه شد. علاوه بر این برای مذاکرات جدی در ارتباط با پیمان بازرگانی ایران تصمیم گرفت هیأتی اقتصادی از سوی وزارت دارایی به ریاست اللهیار صالح، معاون وقت وزارت دارایی به آمریکا اعزام کند تا زمینه‌های نهایی شدن پیمان بازرگانی مشترک ایران و آمریکا فراهم شود ولی رسیدن شعله آتش جنگ جهانی دوم و اشغال ایران به مانع بزرگ امضای این پیمان بدل شد و عملاً همه مذاکرات تا سال ۱۳۲۰ متوقف ماند تا اینکه طرف آمریکایی که حضور نیروهای انگلیسی و شوروی را در ایران می‌دید، طرحی را برای پیمان بازرگانی تنظیم و از طریق سفارت خود در تهران به وزارت دارایی ایران ارائه داد. در نهایت این پیمان سه ساله ۱۹ فروردین سال ۱۳۳۳ از سوی احمد قوام نخست‌وزیر ایران امضا و اجرایی شد. این پیمان که در ۱۵ ماده تنظیم شده بود باعث گسترش روابط اقتصادی دو کشور و کاهش حقوق و عوارض گمرکی تعداد زیادی کالا بین دو کشور شد. مهم‌ترین حاصل این قرارداد برای ایران افزایش صادرات فرش به آمریکا بود.

۲۷ شهریور

سفارت ایران در چین تأسیس شد.

۲۵ شهریور

ایران استقلال کشورهای سوریه و لبنان را به رسمیت شناخت.

۲۴ شهریور

هیأت اقتصادی شوروی به ریاست «سرگی کافانازده» معاون کمیساریای خارجه شوروی با هدف مذاکره با مقامات ایران جهت کسب امتیازات نفتی وارد تهران شد. کافانازده به محمد ساعد اطلاع داد که شوروی علاقه‌مند به تحصیل امتیاز نفت کویر خورین است.

۱۹ مرداد

محمد ساعد نخست‌وزیر به مجلس شورای ملی فراخوانده شد تا راجع به تصمیماتی که برای واگذاری امتیازات مربوط به استخراج و بهره‌برداری از منابع نفتی ایران به انگلیس و آمریکا اتخاذ کرده به نمایندگان توضیح دهد.

۱۰ مرداد

نخستین کنگره حزب توده با شرکت ۱۶۸ نفر از نمایندگان شهرستان‌ها در تهران تشکیل شد.

۲۳ تیر

اعتبارنامه سیدجعفر پیشه‌وری روزنامه‌نگار کمونیستی که از طرف مردم تبریز کلانپدای احراز مقام نمایندگی مجلس چهاردهم شورای ملی شده بود، رد شد. این اتفاق زمینه ساز یک بحران بزرگ در آذربایجان شد.

۱ تیر

به دستور گلشانیان شهردار تهران سه خیابان مهم تهران به اسم چرچیل، روزولت و استالین نامگذاری شد.

۲۷ خرداد

آیت‌الله سیدابوالقاسم کاشانی تحت فشار انگلیسی‌ها که بخش مهمی از ایران را در اشغال خود داشتند، در منطقه «گل‌ب دره» شمیران دستگیر و به خارج از کشور تبعید شد.

۲۵ خرداد

لایحه واگذاری بیست و دو هزار مترمربع از زمین‌های امیرآباد به دولت آمریکا برای احداث گورستان به تصویب رسید.

۱۹ فروردین

پیمان بازرگانی عمده ایران که زمینه‌ساز نفوذ اقتصادی آمریکا در ایران شد، توسط احمد قوام نخست‌وزیر به امضا رسید.

۱۹ فروردین

زمین‌لرزه در گرگان ۳۰ درصد خانه‌ها را ویران و ۷۰ درصد آنها را غیرقابل استفاده کرد.

۱۳۳۳
شهریور
1944

گردآوری:
محمد گرشاسبی